

100 let výročí založení Československé republiky

Vážení spoluobčané města Teplice nad Metují. Dnešního dne, 28.12.2018 jsme si společně připomněli 100 let výročí založení naší Československé republiky. Ačkoliv počasí nepřálo, přesto se sešlo několik desítek obyvatel našeho města, aby se uklonilo tomuto významnému výročí. Myslím, že poslech zpívané České hymny v našem parku byl naprosto ojedinělý. Následné společné zasazení Lípy republiky nám může připomínat tento den, toto významné výročí. Může nám být projevem poděkování všem těm, kteří se zasloužili o naši republiku, všem těm, kteří za tuto republiku položili životy. Určitě může být projevem i všem těm, kteří zde žili a naše město vybudovali a rozvíjeli. Svou pílí a svým umem. Mým cílem bylo, aby tento projev poděkování jsme mohli uskutečnit i u nás v Teplicích nad Metují.

Děkuji paní Mirce Moravcové za přípravu a vlastní projev k tomuto výročí a všem spolkům, které se této akci zúčastnily. Současně děkuji Městu Teplice nad Metují za zajištění technického a finančního zázemí.

Fotografie z této akce budou součástí kroniky města a po zveřejnění i k dispozici všem zúčastněným. Přeji naší republice jen samá pozitiva. Přeji nám všem jen samé pozitivní myšlenky a méně nenávisti. Nejen u nás v Teplicích nad Metují.

Fotky najdete na adrese: [borna.flickr](https://www.borna.flickr.com/photos/teplice/) (napsat do vyhledávače)

Pavel Borna

Celý projev PhDr. Mirky Moravcové uveřejníme v prosincových Teplických ozvěnách.

Oceňování občanů města Teplice nad Metují

V pátek 26.10. 2018 byla při slavnostním večeru, který byl i oslavou 100. výročí od založení republiky, předána ocenění významným občanům města Teplice nad Metují.

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují rozhodlo udělit veřejné poděkování a ocenění:

paní Haně Zápotočné

*Ocenění za celoživotní přínos k rozvoji obce,
za obětavou práci ve SPOZ
a v osadním výboru Horní Teplice*

*

paní Zdeňce Vaňkové

*Ocenění za celoživotní přínos k rozvoji obce,
za obětavou práci v oblasti kultury,
především pro divadelní Spolek Skály*

Privítání a úvodního proslovu se ujal pan starosta Milan Brandejs. Poté se již chopila slova Markéta Hanušová, která celým večerem provedla, přednesla projev k 100. výročí od založení republiky a přivítala smyčcové kvarteto z Hronova, které na úvod zahrálo českou a slovenskou hymnu a nádherně

skladby od Antonína Dvořáka. Poté se již na řadu dostal hlavní bod večera, a to slavnostní předávání ocenění.

Po jeho završení došlo ke gratulacím oběma oceněným dámám, od všech přítomným, a následovalo pozvání na bohatý raut, který byl otevřen společným připitkem, proneseným panem starostou. Hosté přišli v hojném počtu a celým večerem se nesla dobrá nálada a příjemná atmosféra

Adéla Hrdinová

**Usnesení č. 1
z jednání zastupitelstva města Teplice nad Metují
konaného dne 13. listopadu 2018
Zastupitelstvo města Teplice nad Metují**

s c h v a l u j e

Usnesení č. 01/01/2018

Předložený program ustavujícího zasedání zastupitelstva města Teplice nad Metují.

Usnesení č. 02/01/2018

Zapisovatelkou ustavujícího jednání zastupitelstva města Janu Záleskou,

do návrhové komise jmenuje Josefa Bartoníčka a Pavla Bornu ověřovateli zápisu jmenuje Milana Brandejse a Ludka Suchánka

do volební komise jmenuje Jindřišku Novákovou, Věru Prokopovou a Janu Zápotočnou.

Usnesení č. 03/01/2018

Dle § 84, odst. 2, písm. k), že pro výkon funkce starosty bude člen zastupitelstva dlouhodobě uvolněn.

Usnesení č. 04/01/2018

Zvolení dvou místostarostů, kteří budou vykonávat svoje funkce jako neuvolnění.

Usnesení č. 05/01/2018

Veřejný způsob volby starosty a místostarostů.

Usnesení č. 06/01/2018

Volební řád pro volbu orgánů města Teplice nad Metují na ustavujícím jednání Zastupitelstva města Teplice nad Metují konaného dne 13. listopadu 2018.

v o l í

Usnesení č. 07/01/2018

Do funkce starosty města Teplice nad Metují Ing. Blanku Fichtnerovou.

Usnesení č. 08/01/2018

Do funkce prvního místostarosty města Teplice nad Metují pana Josefa Bitnara.

Usnesení č. 09/01/2018

Do funkce druhého místostarosty města Teplice nad Metují pana Jaroslava Martince.

u r č u j e

Usnesení č. 10/01/2018

Dle § 104 zákona o obcích pana Josefa Bitnara jako místostarostu, který zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti, jedná a rozhoduje ve věcech, které jsou svěřeny starostovi.

Teplice nad Metují 14. listopadu 2018

Ing. Blanka Fichtnerová, v.r.
starostka

Josef Bitnar, v.r.
místostarosta

Vážení občane,

dovolte mi nejprve poděkovat všem, kteří mne podpořili při volbě do zastupitelstva obce a následně do funkce starostky. Děkuji své rodině a svým přátelům, Vám všem, kteří jste při mně stáli a podporovali mě. A ty, kteří mne nevolili chci ujistit, že budu pracovat tak, aby svůj postoj vůči mně mohli v budoucnu přehodnotit. Funkci starostky města chápu především jako práci - práci pro obec, pro Vás občany.

Děkuji všem zastupitelům minulého období za jejich práci a Milanu Brandejsovi za 16 leté vedení města.

Nově zvolenému zastupitelstvu přeji hodně sil, podpory a pochopení, které budou potřebovat k odpovědné práci pro další rozvoj našeho města.

Na ustavujícím zasedání byli zvoleni dva neuvolnění místostarostové, pan Josef Bitnar a pan Jaroslav Martinec. Jedná se o změnu v řízení chodu města. Teplice nad Metují jsou sice co do počtu obyvatel malé město, avšak rozsahem činností a aktivit se vyrovnají městům větším. Nemáme radu města, která je výkonným orgánem obce se samostatnou působností a její některé pravomoci potom přecházejí výlučně na starostu. Proto jsme společně se ZMĚNOU PRO MĚSTO, SVORNOSTÍ a se sdružením KSČM a nezávislých kandidátů navrhli a prosadili volbu dvou místostarostů, kteří se budou spolu se starostkou aktivně podílet na řízení města. Obavy, že dojde k neúměrnému navýšení nákladů souvisejících se zřízením těchto funkcí, jsou neopodstatněné. Pokud budou výše odměn stanoveny obdobně jako v minulém volebním období, nebudou náklady rozhodně vyšší, než by byly při zřízení funkce uvolněného místostarosty, tak jak bylo navrhováno Sdružením nezávislých kandidátů ZDOŇOV VŠEM. Domnívám se, že tato „investice“ se městu rozhodně vyplatí.

Milí spoluobčané, na závěr Vás chci ujistit, že za mnou i za novými zastupiteli můžete přijít vždy, když budete hledat odpovědi na své otázky. Budeme také rádi, když se s námi podělíte o své nápady a podněty na zlepšení kvality života ve městě a okolních obcích.

Ing. Blanka Fichtnerová, starostka

Nabízíme Vám k pronájmu nebytový prostor v centru města, nám. Aloise Jirásky, čp. 279, Teplice nad Metují.

V přízemí domu, užitná plocha cca 40 m², vchod přímo z ulice, výloha, parkování před provozovnou, sociální zázemí (WC, umyvadlo), teplá a studená voda, centrální vytápění s vlastním měřením, (bývalá Diakonie). Objekt je vhodný pro prodejnu, služby a malé výroby, atd. Objekt bude k pronájmu od 1.1. 2019.

Další informace p. Zápotočný, tel.: 491 581 201.

Nabídka brigády

Město Teplice nad Metují hledá brigádníka na výlep plakátů. Případní zájemci se mohou hlásit u paní starostky Ing. Blanky Fichtnerové na MěÚ nebo na telefonu 491 581 999.

Vážené dámy, vážení pánové, spoluobčané města Teplice nad Metují, náhodní i záměrní kolemjdoucí.

Jsem spolu se svými kolegy spoluorganizátory dnešního pietního setkání ke 100.výročí konce nejkrvavějšího konfliktu v dějinách lidstva, 1. svět.války nesmírně potěšen, že jsme si dokázali najít ve svátečním nedělním předpolední chvíli na uctění nejenom padlých, ale i válečných veteránů, kteří riskovali své životy v ozbrojených konfliktech na celé naší planetě.

Připomínáme si tedy hrdinství od statečných a odvážných legionářů, kteří byli nejenom válečníky, ale i důležitým bodem opory T.G.M. při vyhlášení samostatného československého státu, jehož výročí jsme někteří z nás připomněli 26. a 28. října, přes válečné letce ve službách anglického královského letectva, nebo v Buzuluku vytvořených jednotek, které bojovaly proti hitlerovskému Německu, až po vojáky naší současné armády, kteří slouží na zahraničních misích - od balkánského konfliktu až po současné, často i tragické mise např. v Afghánistánu. Zde všude nasazovali a nasazují naši hrdinové své životy pro náš klidný spánek v dlouholetém míru.

Jedenáct symbolických úderů do zvonu na teplickém kostele odzvonilo právě sto let od vyhlášení příměří na všech frontách 1. světové války.

První světová válka, před rokem 1939 známá jako **Velká válka** nebo **světová válka**, byl globální válečný konflikt probíhající od roku 1914 do roku 1918. Zasáhla Evropu, Afriku a Asii a bojovalo se i ve světových oceánech. Formální příčinou války byl úspěšný atentát na arcivévodu a následníka rakousko-uherského trůnu Františka Ferdinanda d'Este v Sarajevu 28. června 1914.

Za měsíc poté, 28. července, vyhlásilo Rakousko-Uhersko válku Srbsku jako odvetu za atentát. Na základě předchozích smluv následovala řetězová reakce ostatních států a během zhruba čtyř týdnů se ve válečném konfliktu ocitla většina Evropy.

Válka propukla mezi dvěma koalicemi: Trojdohodou a ústředními mocnostmi. Dohodovými mocnostmi byly při vypuknutí války Francie, carské Rusko a Spojené království – Britské impérium. K Dohodě se připojily další státy: v roce 1915 Itálie a v roce 1917 Spojené státy americké.

Ústředními mocnostmi byly v roce 1914 Německo a Rakousko-Uhersko, nejdříve se přidala Osmanská říše a v roce 1915 Bulharsko.

Na konci války zůstaly v Evropě neutrální pouze Španělsko, Švýcarsko, Nizozemsko a státy Skandinávie.

V letech 1914 až 1918 bylo mobilizováno přes 60 milionů vojáků.

Za konec světové války se pokládá a ve světě oslavuje 11.

listopad 1918, kdy od 11 hodin zavládlo na všech frontách příměří, podepsané téhož dne v 5.05 hodin ráno německou generalitou ve štábním vagóně vrchního velitele dohodových vojsk. Konečná mírová jednání byla zahájena 18. ledna 1919 na zámku Versailles u Paříže, s podpisem tzv. pařížské mírové konference.

První světová válka vytvořila dějinný zlom v oblasti geopolitické i vojenské, také však v oblasti dějin každodennosti, pokud jde o celospolečenskou atmosféru, tradiční morální hodnoty nebo kulturní zvyklosti a společenské návyky. Válka z let 1914 – 1918 tak představuje jeden ze zásadních zlomů moderních dějin lidstva, jehož důsledky pocítujeme dodnes.

První světová válka přinesla světu značné množství změn:

1. **Vojenské novinky** – První světová válka byla první průmyslově vedenou válkou. Do bojů byly ve velkém měřítku nasazovány nové typy zbraní s nebývalou ničivou silou (tank, bojová letadla, chemické zbraně, ponorky, kulomety aj.)
2. **Politické změny** – Rozpad předválečné struktury států a vznik států národních. Důsledkem světové války byl zánik Rakouska-Uherska, carského Ruska, Německého císařství a Osmanské říše a vznik nástupnických států. Rakousko-Uhersko se rozpadlo na Československo, Rakousko a Maďarsko. Vytvořeny byly nové státy, Polsko a Jugoslávie. Zbylé území Rakouska-Uherska připadlo Rumunsku a Itálii. Ruská Besarábie byla připojena k Rumunsku. V roce 1919 byla připojena Podkarpatská Rus k Československu. Francie získala zpět od Německa Alsasko a Lotrinsko, a Německo přišlo o všechny své kolonie. Spojené státy americké získaly vedoucí postavení ve světě a staly se hlavní mocností. Ve střední Evropě vznikly národní státy, které měly podporu jen části jejich obyvatelstva a které byly příliš malé a slabé na to, aby mohly vzdorovat agresivnímu nacismu vznikajícímu v Německu. Po válce se také vzedmula vlna sociálního i nacionálního radikalismu a hnutí za odstranění kolonialismu (Čína, Indie, Indonésie, Irák, Egypt). Proběhly také neúspěšné pokusy o socialistickou revoluci bolševického typu (Německo – v Bavorsku, Maďarsko, Bulharsko, Finsko).
3. **Politický pacifismus** – Jako reakce na válku se v následujících letech rozmohl pacifismus odmítající válku. Vznikla *Společnost národů* (1919), což byla světová mezinárodní organizace států, se sídlem v Ženevě. Jejím cílem bylo zajistit mír a spolupráci národů a řešení sporů jednáním. Byl vytvořen také smírčí soud v Haagu.
4. **Sociální změny** – Miliony mužů byly na frontě a miliony žen je musely nahradit ve výrobě. Mnoho mužů zahynulo, což deformovalo věkovou a pohlavní strukturu obyvatelstva mnoha zemí. Ženy se začaly domáhat práv, které byly tradiční výsadou mužů (např. volebního práva).
5. **Kulturně-morální změny** – Nadšení z konce války kombinované s otrlostí, kterou si společnost vypěstovala během válečných let, vedly k rozmachu zábavy, která byla často na hranici nebo i za hranici předválečného vkusu a tradiční morálky.
6. **Náboženské změny** – Pro mnoho vojáků a jejich rodin válka znamenala velký odklon od organizovaného náboženství. Velké státní církve na

obou stranách fronty se během války aktivně zapojovaly do válečné propagandy. Mnoho věřících proto po válce z církví vystoupilo nebo přestalo být nábožensky aktivní.

Původní občané území tehdejšího městyse Teplice nad Metují (Markt Wekelsdorf), které se skládalo z dnešních Horních Teplic, středu a Dolních Teplic, byli jako příslušníci Rakousko-Uherské monarchie postupně povoláváni do armády centrálních mocností. Jak nás při vysazování Lípy republiky 28. října letošního roku informovala PhDr. Miroslava Moravcová, do bojů bylo povoláno 344 mužů, tehdejších obyvatel města a 82 vč. tehdejšího starosty městyse JUDr. Eduarda Loewe, nadporučíka střeleckého pluku č.11, který padl 16.9.1916 na italském bojišti jako válečný dobrovolník, se domů nevrátilo.

Právě proto a jediné proto byl v r. 1935, při oslavách 100 let od vydání pergamenového privilegia, které udělil v r.1835 městečku císař Ferdinand I. s výsadami čtyř výročních a jednoho týdenního trhu, odhalen pomník se jmény všech místních padlých vepsaných na 4 deskách původně umístěných v několikrát zalomené zdi pomníku.

Pomník obětem 1.svět.války je uměleckým dílem protiválečného sochaře Emila Schwantnera, m.j. studenta pražské akademie výtvarných umění u českého mistra Josefa Václava Myslbeka. Emil Schwantner je autorem mnoha uznávaných uměleckých pomníků v oblasti Trutnovska a Broumovska.

Některé jeho práce byly zničeny v době okupace, například pomník Tanec smrti, který stával v trutnovském parku jako vzpomínka na oběti I. světové války. Další významné dílo bylo zničeno v 90. letech 20. století sběrači kovů. Kovové sousoší na hrobce Wilhelma Kiesewettera na trutnovském hřbitově, představující zubožené hladové lidi, byl rozmlácen palicemi a odvezen do sběru. Podle nalezených fragmentů a fotodokumentace byla později zhotovena kopie tohoto Schwantnerova díla.

Ještě jednou vám děkuji za účast na pietním shromáždění s kladením věnců u příležitosti oslavy Dne válečných veteránů a příměří na frontách Velké války, kdy jsem si dovolil přiložit věnec věnovaný obětem násilí, bezpráví a nesvobody, spojený s výročím sametové revoluce 17. listopadu 1989.

Milan Brandejs

Vznik Československé republiky v roce 1918 se nesetkal v tehdejších Teplicích n.Met. s nadšením

Vznik Československé republiky byl zcela odlišně vítán a oslavován ve vnitrozemí obývaném Čechy a zcela jinak v pohraničních oblastech, kde majoritní část tvořilo obyvatelstvo německé národnosti. V pohraničních oblastech byl povětšinou slaven pouze konec válečných útrap a návrat vojenských odvedenců. Pokud v pohraničí uspořádaly české menšinové spolky slavnosti spojené se vznikem republiky, pak se povětšinou tyto oslavy staly cílem narušitelů, kteří oslavy využili k vyjádření nesouhlasu.

Ještě před skončením první světové války, kdy se začala formovat nová poválečná Evropa a počaly vznikat nové státy, požadovali Němci žijící na území českých zemí rozdělení těchto území podle etnického hlediska a následné připojení těchto oblastí s německým osídlením k Německé říši nebo německému Rakousku. (*Německé Rakousko – Deutschösterreich byl krátkodobý, mezinárodně neuznaný, státní útvar, vyhlášený na konci první světové války v části Rakousko-Uherska.*) Součástí tohoto státního útvaru se měly stát i pohraniční oblasti Čech a Moravy.

Tento úmysl oznámili němečtí poslanci z českých zemí ještě před vyhlášením republiky 21. října 1918, společně s odmítnutím vzniku Československa.

Československá republika však byla navzdory těmto protestům dne 28. října 1918 vyhlášena a následně mezinárodně uznána. Jen o den později, 29. října 1918, bylo vyhlášeno Německé Rakousko (formálně vyhlášeno již 21.října 1918), jehož součástí měly být i čtyři provincie v pohraničních oblastech Čech a Moravy. Teplice nad Metují měly být pod správou provincie „Deutschböhmen“ (Německé Čechy), se sídlem v Liberci. Jejím předsedou s titulem zemského hejtmana byl zvolen poslanec R. Pacher, který krátce na to, dne 5. listopadu 1918 byl vystřídán R. Lodgmannem von Auen.

K ochraně a udržení pořádku vznikla na řadě míst německá ozbrojená lidobrana – Volkswehr. V Teplicích nad Metují se utvořil Volkswehr také, na jeho zrodu měl mít značný podíl vojenský úřad v Trutnově. Místní nádraží, které bylo považováno za významný železniční uzel, bylo Volkswehrem také obsazeno posádkou o síle 30 mužů, dalších 50 příslušníků Volkswehru obsadilo městy.

Česká reprezentace se odmítla pohraničních území vzdát, proto bylo rozhodnuto pro vojenské obsazení nárokováného území. Právě zrozené Československo nemělo k dispozici potřebné vojenské jednotky a domácí představitelé žádali po Edvardu Benešovi, který v té době pobýval ve Francii, aby v Paříži zajistil vyslání alespoň tří pluků francouzské armády. Nakonec obsazení provedly tři neúplné, rekonstruované české pluky – 30. Vysokomýtský, 35. Plzeňský a 28. Pražský a jednotky Národní obrany sestavené z dobrovolníků.

Obsazení strategického nádraží v Teplicích nad Metují německými separatisty působilo české straně nemalé potíže, a proto bylo rozhodnuto ho co nejdříve zajistit. Velmi se o to zasazoval velitel posádky v Broumově, plukovník Schejval. Obzvláště ho popudilo, když Teplicemi projíždějící poručík Hamzák byl místní německou stráží zajat, a teprve po výsledku na zdejší velitelství Volkswehru propuštěn. Právě v Broumově pak bylo dne 26. listopadu 1918 domluveno urychlené převzetí Teplic nad Metují do rukou čsl. státu.

Pro obsazení Teplic byl vyčleněn oddíl o síle 150 mužů, kteří se na místo vypravili po železnici. Jednotka byla tvořena příslušníky Národní obrany z Náchoda a Jaroměře, kteří ve své době alespoň zčásti nahrazovali doposud neexistující československé vojsko. Oddíly Národní obrany byly zpočátku dobrovolnické organizace s různou úrovní kázně. Nejspolehlivější oddíly Národní obrany byly tvořeny z členů Tělocvičné jednoty Sokol, právě ony se také podílely na obsazení Teplic nad Metují.

Jednotky Národní obrany jely do Teplic nad Metují ze směru od Náchoda po železnici, a to odpoledním vlakem dne 29.listopadu 1918. Lokomotivu údajně řídil německý strojvedoucí, a proto k němu byli pro jistotu přiděleni ještě 3 členové Národní obrany. Při příjezdu do železniční stanice Česká Metuje mělo být přerušeno telegrafní a telefonní spojení, aby byl dosažen moment překvapení a teplická posádka nemohla být předem varována.

Asi 300 metrů před nádražím vlak zastavil, část mužstva z něj vystoupila a ve dvou směrech postupovala v rojnici k nádraží. Zbytek vojska zůstal ve vlaku, ten se po chvíli dal do pohybu a krok za krokem se blížil k nádraží. Když vlak dojel do stanice, němečtí ozbrojenci jej obklopili a jejich velitel chtěl osádku vlaku odzbrojit.

Sám byl však příslušníky Národní obrany nečekaně odzbrojen a zajat. Začal tedy na své vojáky křičet „*Schießen*“ (*Střílejte!*). Jeho mužstvo uposlechlo a skutečně tlesklo několik výstřelů,

ale naštěstí nebyl nikdo z přítomných zasažen. Česká strana s největší pravděpodobností palbu neopětovala, protože v tu chvíli dorazil na nádraží zbytek Národní obrany. Když německý velitel viděl tu přesilu, tak pro změnu zvolal „Nicht schießen“ (*Nestřílejte!*).

Nádraží pokryla tma a při odzbrojování německých obránců nastal zmatek. Někteří se nechali odzbrojit teprve tehdy, když jim byl přiložen k hrudi bodák nebo revolver.

Celá akce nakonec skončila úspěchem a nádraží se dostalo během půl hodiny do českých rukou a to beze ztrát. Podle jiných vzpomínek tehdejších účastníků padlo kromě několika výstřelů i několik facek a 17 nejradikálnějších příslušníků německého Volkswhehu mělo být do rána uzavřeno v jednom železničním vagoně.

Příslušníci Národní obrany z Náchoda střežili nádraží a Jaroměřští se vydali obsadit městys. Podařilo se jim odzbrojit hlídky místního velitelství Volkswhehu, obsadit poštu, elektrárnu a zámek. (*Není však zcela jasné, zda dolní či horní, ale jelikož byl tehdejší starostou Teplic Friedrich Faltis, majitel dolního zámku, domnívám se, že se jednalo o tento zámek. - poznámka autora*).

Údajně došlo též na domovní prohlídky, při kterých se pátralo po zbraních. Jelikož se místní rada v čele se starostou Friedrichem Faltisem a jeho náměstkem či tajemníkem Friedrichem Popperem zaručila za bezpečnost místních Čechů, omezila se působnost Národní obrany pouze na ostrahu nádraží, klid a bezpečnost v ostatních částech městyse Teplice nad Metují byla svěřena místním. Pokud se tak skutečně stalo, tak již ostrahu neprováděl Volkswehr, ale členové místní četnické stanice.

Z Národní obrany zůstalo v Teplicích nad Metují 50 mužů jako ochrana nádraží a zbylých 100 bylo odesláno domů.

Pro zajímavost lze uvést, že kromě nádraží v Teplicích nad Metují bylo tehdy obsazeno Národní obranou i nádraží v Bohdašíně. Přednosta tamní stanice si v předchozích dnech počínal velmi aktivně a z vlastní iniciativy vyzbrojil zdejší stráž svými brokovnicemi. Když ale došlo k obsazení sousedních Teplic nad Metují, jeho stráž se i s puškami rozutekla.

Po úspěchu v Teplicích nad Metují žádala Národní obrana obsazení důležitých nádraží v Poříčí u Trutnova a v Trutnově. Ale nadřízené orgány toto nadšení utlumily z obavy z krveprolítí, a tak si česká menšina v obou místech musela počkat na příchod čsl. vojska ještě více jak dalších čtrnáct dnů.

Poměrně dramatické události, spojené se střelbou, které byly zaznamenány s převzetím Teplic nad Metují do rukou nově vzniklého čsl. státu od nadvlády Deutschböhmen nemají v okolních městech obdoby. Další města v okolí, Broumov, Trutnov, Vrchlabí, Hostinné, Žacléř a další, se dostaly pod správu čsl. státu později, kdy vláda Deutschböhmen již slábla a převzetí správy v těchto městech již proběhlo celkem v poklidné atmosféře.

Nově vzniklá Československá republika vydala na tehdejší dobu v rekordním čase první Československé poštovní známky a bankovky. První čsl. poštovní známky s motivem Hradčan byly vydány již v polovině prosince roku 1918 a první bankovky v dubnu roku 1919. Němečtí obchodníci v pohraničních oblastech však odmítali novou čsl. měnu uznat a akceptovat. Nejenom v Teplicích nad Metují, ale i v dalších pohraničních oblastech si vydali místní němečtí obchodníci vlastní provizorní platidla, která se dnes považují za „Nouzové bankovky“, tzv. „Nouzovky“. V tomto případě k jejich emisi však nedošlo z nutnosti, smysl byl spíše propagační v době,

kdy Němci odmítali platit českými platidly, což je pro nouzovky z tohoto období specifické.

Vlevo: Nouzová bankovka nominální hodnoty 10 Hellerů, kterou vydal obchodník Alfons Kriegel, Buchhandlung Wekelsdorf (obchod s knihami Teplice nad Metují). Vpravo: Nouzová bankovka nominální hodnoty 20 Hellerů, kterou vydal Wilhelm Dumke, Gemischwarenhandlung Wekelsdorf (obchod se smíšeným zbožím, Teplice nad Metují).

Další podobné nouzové bankovky vydali v té době i další obchodníci v Teplicích nad Metují: Hugo Knittel - řezník a uzenář, Josef Mayer - obchodník, Adalbert Richter - hoteliér „Kaiserkrone“ (později Koruna), Albin Wenzel - hoteliér „Freischütz“ (později Střelnice), Emil Wototschek, obchod se smíšeným zbožím a snad i další.

V této souvislosti nebude asi zcela bez zajímavosti, že v tomto poměrně bouřlivém období v nedalekém Meziměstí, kde v té době žila poměrně početná česká menšina tvořená převážně rodinami železničářů a příslušníků Finanční stráže, došlo k situaci, kdy němečtí obchodníci odmítali Čechům prodat jakékoli zboží. Tato patová situace nakonec vyvrcholila v roce 1920 zřízením a otevřením českého obchodu pod hlavičkou „Konsumního a úsporného družstva železničních zřizenců“, jak je uvedeno ve školní kronice pana W. Illiche, řídícího učitele české menšinové školy v Meziměstí.

Nakonec horké hlavy vychladly a dvacátá léta přešla relativně bez výraznějších národnostních konfliktů. Ty se opět rozhořely až ve třicátých letech, ale to je již téma pro zcela jinou kapitulu místních dějin.

Petr Hnyk

Prameny:

Mgr. Ondřej Vařata, *Obsazení Teplic nad Metují Národní obranou 29. listopadu 1918*, Broumovské noviny 9/2008

PhDr. Ivan Šedivý, CSc., *Za Československou republiku 1914-1918*, SPN Praha, 1991

Doc. PhDr. František Čapka, CSc., *Dějiny zemí Koruny české v datech*, Nakl. Libri 1999

Jiří Řezník, *Německé Broumovsko ze vzniku republiky nejasalo*, Náchodský deník, 28. 10. 2018

Petr Hnyk, *Nouzové bankovky vydané v Teplicích nad Metují*, Teplické ozvěny č. 6/2012

Soukromý archiv Milana Škvrny

Tip na zdravou svačinu s tuňákem z Teplic nad Metují od studentky z Teplic nad Metují, která se letos účastní již 6. ročníku soutěže Svačina roku s Rio Mare. O tom, zda se svou svačinkou postoupí do finále, bude rozhodnuto 23. listopadu.

První kolo celostátní gastronomické soutěže Svačina roku s Rio Mare skončilo. Nyní odborná porota pod vedením Mistra kuchaře Vladimíra Picky vybere do 23. listopadu 15 finalistů z více než 140 přihlášených receptů.

Nejllepší patnáctka postoupí do živého finále, které se uskuteční 4. prosince v gastronomickém studiu Chefparade+ v Holešovicích. Finálovým kolem provede soutěžící herečka, moderátorka a kuchařka Markéta Hrubešová.

Do letošního rekordního ročníku se přihlásilo 43 středních škol, které soutěží o ceny v hodnotě 20 000 Kč a tuňákové produkty Rio Mare v hodnotě 25 000 Kč. Studenti mají za úkol vytvořit originální školní svačinu pro děti, žáky a studenty. I letos bude do hlasování zapojena veřejnost. Hlasování bude probíhat na FB stránkách Rio Mare od 26. do 30. listopadu 2018. Tip na zdravou svačinu od studentky Střední školy gastronomie a služeb, Teplice nad Metují, Natálie Řezníčkové: Domácí raviola plněná tuňákem Rio Mare doplněná smetanovou červenou řepou a creme fresh

Ing. Andrea Čerovská

Činnost NF HOSPITAL v roce 2018

Jeden milion korun pomůže pacientům broumovské nemocnice

Broumovská nemocnice obdrží do konce letošního roku od Nadačního fondu HOSPITAL BROUMOV nové vybavení v hodnotě 310 tis. Kč. **Spolu s vybavením, které již nemocnice letos obdržela, se tak podaří z prostředků Nadačního fondu HOSPITAL BROUMOV v tomto roce nakoupit a předat do výpůjčky vybavení v celkové hodnotě cca 954 tis. Kč.** Předmětem dodávky bylo 7 ks TV přijímačů, 9 ks čističek vzduchu, toaletní a sprchovací židle, zejména pro oddělení lůžek následné péče, dále pomůcky pro fyzioterapii. V průběhu listopadu a prosince letošního roku bude do nemocnice dodáno další vybavení. Předmětem dodávky budou polohovací pomůcky pro jednotlivá oddělení, 4 ks kardiackých křesel s podnožkami, 12 ks TV přijímačů na internu, rehabilitační pomůcky.

Nadační fond HOSPITAL BROUMOV získal v průběhu letošního roku finanční prostředky na činnost od podporovatelů nejen z regionu Broumovska a Policka. Nejvíce činnost fondu podpořilo Město Broumov, zakladatel fondu, částkou 500 tis. Kč a mladí umělci Polického symfonického orchestru (výtěžek charitativního koncertu 485 tis. Kč). Dále se k podpoře nadačního fondu připojil i Královéhradecký kraj částkou 200 tis. Kč.

K němu se připojila další města a obce, společnosti Z-TRADE s. r. o., HOBRA – Školník s. r. o., ale i lidé, kteří chtějí nezištně něco prospěšného vykonat, či mají pozitivní zkušenost s péčí v naší nemocnici.

Nadační fond HOSPITAL BROUMOV, obdobně jako v předchozích letech, bude i v příštím roce finančně podporovat činnost broumovské nemocnice na úseku sociální péče. V současné době dochází šest pracovníků několikrát týdně na oddělení lůžek následné péče a v rámci možností zpřijemňují čas klientům aktivní tvořivou činností, cvičením jemné motoriky, drobným nákupem, dobrým slovem, hudbou a zpěvem.

Takto aktivita stojí nadační fond ročně cca 130 tis. Kč.

„Potěšilo nás, že se na nadační fond obrací i učitelé místních škol se žádostí podpořit činnost dětí ve prospěch naší nemocnice, např. nákupem barvy, či zasklením obrázků. Stěny nemocnice tak zdobí obrázky dětí 1. stupně ZŠ Hradební, žáci ZUŠ připravují výmalbu stropů některých pokojů dlouhodobě ležících pacientů. Jedná se o činnosti, na kterých se velmi rádi podílíme“, dodala Ing. Eva Blažková, předsedkyně správní rady NF HOSPITAL.

HALLOWEEN V KNIHOVNĚ

Již počtvrté jsme s dětmi v knihovně vyřádili na halloweenské párty v knihovně. Sešlo se téměř 50 dětí ve strašidelných kostýmech, vyráběli jsme i soutěžili. Rozdováděná strašidla se pak zklidnila při společné svačince a Halloween tradičně zakončila stezka odvahy po setmělé škole.

Velký dík patří holkám a klukům, kteří nám pomohli s průběhem odpoledne.

Věra Prokopová a Máša Jirmannová

Poděkování panu Janu Procházce z Teplic nad Metují. Jelikož jsme už v seniorském věku, tak chodíme na procházky, kde není takový provoz. Bohužel zde není žádná lavička k odpočinku. Pan Procházka z ulice Nádražní se postaral a svoji lavičku nám dal pod modřín blízko řeky. Tam si chodíme odpočinout a v klidu si popovídat.

Poděkování panu Oldřichu Krupařovi z Teplic nad Metují, který se rozhodl, že se bude starat o úsek chodníku od Domova Dolní zámek k hlavní silnici, kde jsou lavičky. Každý den zametá a tak můžeme posedět v čistém prostředí bez veškerých odpadků.

Za seniory děkuje Helena Klennerová

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Své „ANO“ si řekli
dne 3. listopadu 2018 na Bischofsteině u jezírka
Ondřej Tlach a Tereza Čorejová.

Novomanželům přejeme hodně štěstí!

J. Záleská, matrikářka

Adventní koncert ve Zdoňově

Na vědomost se dává krásná zpráva, že po 3 letech se 8.12. 2018 od 18 hod uskuteční tradiční koncert v kostele **Nejsvětější Trojice** ve Zdoňově. Nově zde vystoupí skvělé novoměstské Polyfonní sdružení s Českou mší vánoční a tradičně zdoňovský Halas s pásmem vánočních písní. Koncert nabídne v jedné části nádherný zpěv téměř profesionálního sboru, který nás povznese svou krásou k nebesům, ve druhé pak sousedskou atmosféru našeho ryze amatérského seskupení, se kterým si budete moci v pohodě zazpívat. Srdečně všechny zveme. Teplé nápoje a skvělá nálada zajištěny.

Ze Zdoňova Petr Kohl

**Předvánoční koncert
teplické pobočky ZUŠ Broumov
Pondělí 17. 12. 2018 v 16:00
v sále ZŠ Teplice nad Metují**

Kultura v okolí

Police nad Metují:

3.12. 2018 v 19:00 Adventní koncert (Kolárovo divadlo – Hana Křížková, Pepa Vágner, Jana Fabiánová)

27.3. 2019 v 19:00 HRADIŠŤAN & Jiří Pavlica (Kolárovo divadlo), vstupné: 490 Kč

Velké Poříčí: 1.12. 2018 v 17:00 Koncert skupiny Damtrio (obecní dům), vstupné: 60 Kč

Česká Skalice: 7.12. 2018 v 19:00 Beseda s hercem Janem Přeučilem (Herecké muzeum), vstupné: 100 Kč

Náchod: 4.12. 2018 v 19:00 Zamilovaný Shakespeare (div. romantická komedie, Městské divadlo J. Čížka, vstupné: 320, 300, 280 Kč)

9.12. 2018 v 19:00 Adventní koncert - Účinkují: Anna Julie Slováčková, Josef Vágner, Michaela Nosková a Michaela Gemrotová, vstupné: 250 Kč

18.12. 2018 v 19:00 Vánoční kometa - Petr Kolář s komorním doprovodem, vstupné: 270, 250, 230 Kč

Upozornění

Odjezd autobusu na divadelní představení

„KOČKA V OREGÁNU“

ve čtvrtek **6. prosince 2018** do Hronova (Jiráskovo divadlo) bude ze zastávky autobusu v 18:00 hodin. Autobus pojedje přes Dědov a Žďár nad Metují.

M. Jirmannová

Směšený pěvecký sbor Stěnavan

hledá další zpěváky, zpěvačky a korepetitora

Zájemci se mohou přihlásit u sbormistra a korepetitora Mgr. Ladislava Šikuta, DiS. (776 869 379, hudba@tiscali.cz) nebo se mohou také přijít podívat na zkoušky sboru, které probíhají ve výstavní síni Staré radnice každé úterý od 18.00 hodin.

Věkové rozpětí je zhruba od 16 let jakkoli výše, jak se kdo cítí. Znalost not není podmínkou, důležitá je především láska ke zpěvu a hudbě vůbec, každého nového člena postupně zaučujeme. Stěnavan má v repertoáru skladby nejrozličnějších skladatelů i žánrů.

Sbor účinkuje nejen v Broumově a v různých obcích našeho regionu, někdy i v Německu a Rakousku, ale každoročně jezdí koncertovat také do Polska.

Najděte nový netušený koníček, přinášející mnoho zajímavých a krásných zážitků!

Mgr. Ladislav Šikuta

Z činnosti pěveckého sboru Stěnavan

V neděli dne 14.10. 2018 se v polských Pieszcycích v krásném kostele sv. Antonína konala tradiční Mezinárodní přehlídka pěveckých sborů česko – polského pohraničí. Na začátku přivítala všech cca 220 účinkujících ředitelka CK – MBP v Pieszcycích paní Lidia Zakrzewska – Strózik a pan děkan Edward Dzik, farář kostela sv. Antonína. Publiku se představilo 6 sborů z Polska a 2 sbory z Čech. Jako první vystoupil pěvecký sbor z Bohuslavic, který je partnerem města Pieszyce, na konci zazpíval pěvecký sbor Stěnavan pod vedením učitele ZUŠ Broumov p. Mgr. Ladislava Šikuta, DiS. V pravidlech soutěže je vždy předvést 3 skladby do 10 minut, z toho 1 a capella a 2 skladby libovolné z duchovní či světské tvorby. **Hlavní cenu diváků** letos získal se stejným počtem bodů jak sbor z Bohuslavic, tak i **Stěnavan z Broumova**, tento již po třetí.

Přehlídka se konala v rámci Dnů česko – polské křesťanské kultury.

Předsedou Organizačního výboru polsko - českých křesťanských dnů je pan Julian Golak, který je činný jako člen Sejmiku Województwa Dolnośląskiego ve Wrocławu. Zakončoval svou řečí celé sborové klání a doplnila ho i prof. Teresa Bazala, která učila na Gymnáziu v Nowé Rudě Drogoslawi a je šéfredaktorkou časopisu Zemla Klodzka.

Všechny zúčastněné sbory se na konec sešly před oltářem a byla zazpívána oblíbená píseň papeže Jana Pavla II. Bárka.

V pátek 19.10. se pak konal velký koncert k 110. výročí pěveckého sboru Dalibor z Hronova, který umělecky vede p. uč. ZUŠ Hronov Zuzana Meierová Genrtová, DiS. Kromě sboru Dalibor zazpíval pěvecký sbor Hron z Náchoda, který umělecky vede Ing. Vlastimil Čejp a broumovský pěvecký sbor Stěnavan. V úvodu koncertu, který se také konal i

v rámci výročí 100 let od založení republiky, vystoupili učitelé a žáci ZUŠ Hronov. Vyvrcholením koncertu byl společný zpěv všech zúčastněných sborů za doprovodu komorního orchestru Slávy Vorlové z Náchoda pod taktovkou ředitele ZUŠ Hronov PhDr. Josefa Vlacha, DiS. Zazněly skladby z díla Bedřicha Smetany „Česká píseň“ a „Proč bychom se netěšili“ z opery Prodaná nevěsta. Odměnou zpěvákům i organizátorům celé akce, na které byli přítomni i představitelé města, byl obrovský potlesk početného publika, které povstalo a vyžádalo si přidavek. Za zorganizování celé akce patří poděkování paní Zuzaně Meierové Genertové a Městu Hronov. Pro všechny účinkující bylo připraveno i bohaté pohoštění.

Mgr. R. Rošková

Slunovrat u nových zdoňovských menhirů

U příležitosti zimního slunovratu a posledního letošního úplňku zvou občany Zdoňova, Teplic nad Metují a Adršpachu i další zájemce k setkání v novém kamenném areálu ve Zdoňově, který byl nedávno vybudován vedle Kopečku (Zbořeňáku). Sejdeme se v **sobotu 22.12. 2018 ve 13:30** u kapličky Jana Nepomuckého. Příchozím bude podán netradiční výklad o zdejších významných místech - Křížovém vrchu, kapličky Jana Nepomuckého (bude u této příležitosti zpřístupněna), Kopečku a nových menhirech, kde společně oslavíme obrát ke světlu. S sebou si vezměte horký nápoj, svíčku a něco dobrého na zub na závěrečnou oslavu. Teplé oblečení je doufám samozřejmostí. Procházka od kapličky k menhirům přes Zbořeňák s výkladem bude trvat asi 2 hodiny. Méně pohybliví mohou Kopeček obejít po pastvině. Akce se nekoná za vytrvalého deště a vichru.

Ze Zdoňova

Petr Kohl, tel. 724003490

Teplické ozvěny – distribuční místo ve Zdoňově

Noviny budou dovezeny do domu č.p.158 (bývalá školka). Z chodby domu si je zdarma můžete vyzvednout. Pokud se najde dobrovolník, který by byl ochoten roznášet noviny po obci, přihlásit se může u nové redaktorky TO Adély Hrdinové na tel. +420 721 748 519

apartmány - restaurace

Hledáme brigádníky
do restaurace
a to na plac
i do kuchyně.

Tel.: +420 721 510 710
Zdoňov 193,
Teplice nad Metují
Zn. nástup ihned!

VÁNOČNÍ PRODEJ RYB**HYNČICKÉ RYBNÍKY**

(pod Ruprechtickou vlakovou zastávkou)

19.12.2018 – 23.12.2018**9:00 – 16:00 hodin**

a

24.12.2018 od 9:00 – 11:00**KAPR, AMUR, PŠTRUH, ŠTIKA, CANDÁT, SUMEC, LÍN****BROUMOV, Zahradní 214**

(naproti Hotelu Veba)

19.12.2018 – 23.12.2018**9:00 – 16:00 hodin**

a

24.12.2018 od 9:00 – 11:00**KAPR, AMUR, PŠTRUH, ŠTIKA, CANDÁT, SUMEC, LÍN**

meopta
flexaret

Vážený občané, sběratelé, historici.
Pro letní sezónu 2019 připravujeme v městském muzeu Benediktinského kláštera v Broumově výstavu o historii výroby fotoaparátů Flexaret v bývalém podniku Meopta Hynčice.

Tímto bychom Vás chtěli požádat o poskytnutí,
zapůjčení či odkoupení materiálů s výstavou spojených.
fotografie - prospekty tiskoviny - vzorky
Své exponáty můžete darovat, zapůjčit do konce března
2019.

Kontakt pro sběr materiálů:
Organizátor výstavy - p. Miroslav Holčá, +420 723 536 992
miroslav.holca@seznam.cz

Elmertex k.s., Velké Poříčí
textilní produkce

EAT
Pracovníci

p ř i j m e

pracovnice do jednosměnného provozu
na pozici **šička / švadlena**

Nabízíme: práci v menším kolektivu ve firmě s dlouholetou tradicí
mzdu odpovídající dané pozici
stravenky + pololetní bonusy
možnost pracovat také na zkrácenou pracovní dobu

Nástup možný ihned

Životopisy zasílejte na: info@elmertex.cz
nebo poštou na adresu: Náchodská 227, 549 32 Velké Poříčí
telefon: 491 482 389

Taneční kurzy pro dospělé

Polka, Waltz, Jive, ChaCha, Foxtrot, Blues, Valčík, Tango, Samba

Od ledna 2019
v Opatských sálech
broumovského kláštera
sedm vyučovacích lekcí

1. Kurz
"Začínající"
od 3. ledna 2019
každý čtvrtek
od 18:30 do 20:30

2. Kurz
"Mírně pokročilí"
od 4. ledna 2019
každý pátek
od 18:00 do 20:00

3. Kurz
"Pokročilí"
od 4. ledna 2019
každý pátek
od 20:15 do 22:15

přihlášky na telefonním čísle 603 700 181, 605 273 944
nebo emailu: hofmanova.gabi@gmail.com

BROUMOV 2019

**Gymnázium je dobrým
startem pro každý obor**

Ing. Jan Valášek - letecký inženýr

**Den otevřených
dveří 2018:**
Gymnázium Broumov,
sobota 1.12. - 9:00 až 12:00

TEPLICKÉ OZVĚNY * Vydává Město Teplice nad Metují,
územní samosprávný celek (IČO: 00273139)
nákladem 600 výtisků.

Kontakt: ozveny@teplicenadmetuji.cz

Vychází jako měsíčník. Odpovědná redaktorka Marie Jirmannová. Reg. č. MK ČR E 11959. Redakční uzávěrka je 15. každého měsíce. Za obsah článku odpovídají autoři. Nevyžádané rukopisy a fotografie nevracíme.

Tisk: Centrum služeb Broumov s.r.o., dne 22. 11. 2018

Sbor dobrovolných hasičů ve spolupráci s ASPV a městem Teplice nad Metují pořádá

ČERTOVSKÝ MAŠKARNÍ REJ pro děti i dospělé

v sobotu dne 8. prosince 2018
od 17.30 hodin
ve Sportcentru za školou

Mikulášská nadílka, soutěže pro děti i rodiče,
malování na obličej a diskotéka DJ Petra Falty.

Kdo dorazí v masce čerta dostane malý dárek...

Vstupné dobrovolné!

Těšíme se na vaši účast!

Turistické informační centrum Teplice nad Metují
Vás zve na prodejnu

VÁNOČNÍ VÝSTAVU

24. 11. 2018 - 4. 1. 2019

Ukázky práce dětí místní ZŠ a MŠ, práce klientů Domova Dolní zámek.
Dekorace z různých materiálů, vánoční perníčky, tkané koberečky,
keramika, košíky z pedigu, vlny a mnohé další.

Adventní dílny

neděle 9. prosince 2018
10:00 - 14:00

Přijďte si s dětmi vyrobit drobnou vánoční dekoraci nebo malý dárek,
který jistě potěší.
Příspěvek na materiál 40,- Kč.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA POŘÁDÁ

TRADIČNÍ VÁNOČNÍ

JARMARK

VE STŘEDU 19. PROSINCE 2018

V BUDOVE ZÁKLADNÍ ŠKOLY OD 13.30 DO 16.30 HODIN

V jednotlivých třídách a dalších učebnách můžete vidět řadu
dětských výrobků a většinu z nich si také můžete koupit.

V 15. 30 Vás čeká zpívání na schodech

Těšíme se na Vás!

Žáci a pracovníci školy.

Město Teplice nad Metují
vás srdečně zve na

ROZSVĚCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU

2.12.2018 od 16:30

- KINO -
Teplice nad Metují

VYSTOUPENÍ DĚTÍ Z MŠ a ZŠ
KONCERT KAPELY REPETE

SPOLEČNÉ ROZSVĚCENÍ STROMEČKU
V PARČÍKU U RADNICE

NA ZÁVĚR POSEZENÍ V KLUBU

HUDBA
OBČERSTVENÍ
DROBNÝ PRODEJ

MĚSTO TEPLICE NAD METUJÍ
UVÁDÍ

TRIO MARTINŮ

ADVENTNÍ KONCERT

11. PROSINCE 2018 | 18:00 |
KOSTEL SVATÉHO VAVŘINCE
TEPLICE NAD METUJÍ

PŘEDPRODEJ INFOCENTRUM
TEPLICE NAD METUJÍ 50 Kč
NA MÍSTĚ 70 Kč